

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 2019
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α1

α. «Φεντερασιόν». Σχολικό βιβλίο σελ.46: «Μετά το τέλος των Βαλκανικών πολέμων, η ενσωμάτωση της Θεσσαλονίκης στην Ελλάδα, μιας πόλης με σημαντικό -για τα μέτρα της περιοχής- βιομηχανικό υπόβαθρο και με κοσμοπολίτικο χαρακτήρα, αποτέλεσε σημείο αναφοράς για το εργατικό κίνημα. Η μεγάλη πολυεθνική εργατική οργάνωση της πόλης, η Φεντερασιόν, με πρωτεργάτες σοσιαλιστές από την ανοιχτή σε νέες ιδέες εβραϊκή κοινότητα της πόλης, αποτέλεσε σημαντικό δίαυλο για τη διάδοση σοσιαλιστικής και εργατικής ιδεολογίας στη χώρα.

β. Ορεινοί. Σχολικό βιβλίο σελ.77: Μέσα στην εθνοσυνέλευση του 1862-4 συγκροτήθηκαν οι πυρήνες των δύο μεγάλων παρατάξεων, των πεδινών και των ορεινών, όπως ονομάστηκαν. Οι **ορεινοί** απαρτίστηκαν από διάφορες ομάδες (υπό τον Δ. Γρίβα και τον Κ. Κανάρη) με κοινό στόχο την αντίσταση στην πολιτική των πεδινών. Βρήκαν υποστηρικτές μεταξύ των μικροκαλλιεργητών, των κτηνοτρόφων, των εμπόρων και των πλοιοκτητών.

γ. ΕΑΠ. Σχολικό βιβλίο σελ. 153, 155-6: Η ελληνική κυβέρνηση, μπροστά στο τεράστιο έργο της περίθαλψης και αποκατάστασης των προσφύγων που έπρεπε να αναλάβει, ζήτησε τη βοήθεια της Κοινωνίας των Εθνών (ΚΤΕ). Με πρωτοβουλία της ΚΤΕ, το Σεπτέμβριο του 1923 ιδρύθηκε ένας αυτόνομος οργανισμός με πλήρη νομική υπόσταση, η Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων (ΕΑΠ), με έδρα την Αθήνα. Βασική αποστολή της ήταν να εξασφαλίσει στους πρόσφυγες παραγωγική απασχόληση και οριστική στέγαση. **Η λειτουργία της ΕΑΠ έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην επίτευξη του έργου της αποκατάστασης των προσφύγων, μεγάλο μέρος του οποίου έγινε από το 1924 έως το 1928. Η ΕΑΠ λειτούργησε μέχρι το τέλος του 1930. Με ειδική σύμβαση μεταβίβασε στο Ελληνικό Δημόσιο την περιουσία της, καθώς και τις υποχρεώσεις που είχε αναλάβει απέναντι στους πρόσφυγες.**

ΘΕΜΑ Α2

α. Σωστό

β. Λάθος

γ. Σωστό

δ. Σωστό

ε. Λάθος

ΘΕΜΑ Β1

α. Σχολικό βιβλίο σελ.96-97: « Οι Φιλελεύθεροι προκήρυξαν εκλογές.... εξ ολοκλήρου το σύνταγμα.»

β. Σχολικό βιβλίο σελ.50: «Το Νοέμβριο...δαπανηρό πόλεμο.»

Σχολικό βιβλίο σελ.144 : «Το Νοέμβριο του ίδιου χρόνου... να φτάνουν στην Ελλάδα.»

ΘΕΜΑ Β2

Σχολικό βιβλίο σελ.169 : «Πολιτισμός» όλη η παράγραφος

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Σχολικό βιβλίο σελ.208-209 : «Το θετικό και αισιόδοξο κλίμα... δημιούργησε βαρύ κλίμα διχασμού.»

Στοιχεία που θα αξιοποιηθούν από τα παραθέματα:

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Όπως περιέγραψε ο ίδιος ο Ελευθέριος Βενιζέλος διαμορφώθηκε ένα ιδιότυπο διεθνές και εσωτερικό καθεστώς στη Κρήτη. Τη κυριαρχία στην Κρήτη το 1901 ασκούν οι Μεγάλες Δυνάμεις καθώς το νησί είναι υπό την προστασία τους. Μολονότι με το Κρητικό Σύνταγμα χαρακτηρίζεται το νησί “πολιτεία αυτόνομος” με την έγκριση και των Μεγάλων Δυνάμεων ωστόσο δεν είναι πραγματική η αυτονομία. Σύμφωνα με το Βενιζέλο η πλήρης αυτονομία θα εφαρμοστεί μετά τη λήξη της αρμοστείας και το σύνταγμα της Κρητικής πολιτείας απλώς ενισχύει το κλίμα αβεβαιότητας της υφισταμένης πολιτικής κατάστασης.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Ο τότε γενικός πρόξενος της Αγγλίας Εσμέ Χάουαρντ παρουσίαζε τον ύπατο αρμοστή απρόθυμο να συνεργαστεί με την κυβέρνηση. Επισημαίνει πως ο πρίγκιπας Γεώργιος αντιπαθούσε φανερά το συνταγματικό πολίτευμα και όπως τον είχε εκμυστηρευτεί θεωρούσε άχρηστες τις κοινοβουλευτικές κυβερνήσεις και όντας ναυτικός, δεν αντιλαμβανόταν τίποτε άλλο από την αυστηρή πειθαρχία και γι’ αυτό είχε σκοπό να κυβερνήσει την Κρήτη σαν πολεμικό πλοίο, με τον ίδιο καπετάνιο, ό,τι κι αν είχαν κατά νουν οι Δυνάμεις για το σύνταγμα με το οποίο είχαν προικοδοτήσει το νησί.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Μία ακόμα γενεσιουργός αιτία της σύγκρουσης του Βενιζέλου με τον πρίγκιπα Γεώργιο ήταν ασφαλώς η παλιά και βασανιστική ανησυχία του Βενιζέλου για οτιδήποτε είχε σχέση με την τύχη της Κρήτης, το Κρητικό ζήτημα. Επιπλέον η άγνοια του περιεχομένου των διαπραγματεύσεων και των διαβημάτων του πρίγκιπα, ο οποίος δεν θεωρούσε αναγκαία τη σχετική πληροφόρηση των συμβούλων του, ασφαλώς όξυνε το κλίμα δυσπιστίας και καχυποψίας των σχέσεών του με τον Βενιζέλο.

ΘΕΜΑ Δ1

α. Σχολικό βιβλίο σελ.31-2: «Το 1830 οι υποδομές... κατασκευής δρόμων)»

Στοιχεία που θα αξιοποιηθούν από τα παραθέματα:

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Ως τον προχωρημένο 19ο αιώνα, οι ελληνικοί δρόμοι δεν παίζουν παρά μόνο περιορισμένο οικονομικό ρόλο. Αρχικά αντιπροσωπεύουν οδούς διείσδυσης, και μόνον προς το τέλος του 19ου αιώνα ταυτίζονται με αγωγούς επικοινωνίας.

β. Σχολικό βιβλίο σελ.31-2: «Η πύκνωση... κατασκευή οδικού δικτύου.»

Σχολικό βιβλίο σελ.80: «Το τρικουπικό κόμμα... προέβλεπε... βελτίωση της άμυνας και της υποδομής κατά κύριο λόγο του συγκοινωνιακού δικτύου της χώρας.»

Στοιχεία που θα αξιοποιηθούν από τα παραθέματα:

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Σύμφωνα με τον πίνακα

- Το οδικό δίκτυο κατά την περίοδο 1830-1912 παρουσιάζει αύξουσα πορεία από 13 χιλ. σε 4637χιλ.
- Ειδικότερα μέχρι τη δεκαετία του 1870 η δραστηριότητα υπήρξε μάλλον υποτονική ωστόσο τα 13 χιλ. αυξάνονται σε 502 το 1872.
- Σε μια δεκαετία διπλασιάζεται το οδικό δίκτυο και φτάνει το 1882 τα 1122χιλ.
- Μολονότι οι συνθήκες είναι αντίξοες με την πτώχευση του ελληνικού κράτους το 1893, την υπέρογκη πολεμική αποζημίωση του 1897 και την πολεμική προετοιμασία για τους Βαλκανικούς πολέμους το οδικό δίκτυο φτάνει το 1912 τα 4637χιλ.
- Από τον εξωτερικό δανεισμό μικρό μέρος απέμενε για παραγωγικές επενδύσεις και δημόσια έργα ποσό όμως απαραίτητο χωρίς το οποίο δεν θα μπορούσαν να ολοκληρωθούν τα έργα.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

- Μεγάλη προτεραιότητα του Τρικούπη –και ίσως ο τομέας όπου η πολιτική του στέφθηκε με τη μεγαλύτερη επιτυχία– ήταν τα δημόσια έργα. Στον τομέα αυτό η επιτάχυνση της κατασκευής της τεχνοοικονομικής υποδομής υπήρξε εντυπωσιακή. (Ενσωμάτωση αντίστοιχων στοιχείων πίνακα)
- Το πρώτο μέλημα του Τρικούπη ήταν η ανάπτυξη της συγκοινωνίας.
- Το κόστος και οι δυσκολίες της μεταφοράς εμποδίζουν την ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς. Σε εποχή καλής εσοδείας τα δημητριακά σάπιζαν στην Τρίπολη, ενώ στο Ναύπλιο γίνονταν εισαγωγές. Στη Λιβαδιά το 1857 τα σιτάρια χαρίζονταν, την ώρα που στην Αθήνα η τιμή τους έφθανε τις 6 δραχμές το κιλό. Γύρω στα 1880 τα τούβλα που έφτιαχναν στο Μαραθώνα κόστιζαν 16 δραχμές η χιλιάδα. Για να φθάσουν ως την Αθήνα χρειάζονταν ταξίδι οκτώ ωρών, και η τιμή τους ανέβαινε στις 60 δραχμές. Ακόμα και το 1887 οι διαφορές στη λιανική πώληση των ειδών διατροφής ποίκιλλαν σημαντικά από περιοχή σε περιοχή.
- Η ανάπτυξη του εσωτερικού οδικού δικτύου ήταν λοιπόν προϋπόθεση της αναπτύξεως τόσο του εμπορίου, όσο και των παραγωγικών δυνάμεων.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

- Οι δεκαετίες του 1870 και του 1880, όταν εμφανίζονται οι πρώτες απτές ενδείξεις αλλαγών στην ελληνική οικονομία, είναι βέβαιο ότι υποβάλλουν, σε ένα πνεύμα

εκσυγχρονιστικό, όπως ήταν το πνεύμα του Τρικούπη, την ιδέα ότι η επικείμενη υλική πρόοδος είναι άμεση συνάρτηση της ανάπτυξης των συγκοινωνιών.

- Η πολιτική της ανάπτυξης των μέσων επικοινωνίας, που προσπαθεί να εφαρμόσει ο Χ. Τρικούπης, έδωσε απτά αποτελέσματα στον τομέα της οδοποιίας.
- Άλλωστε η υλοποίηση του δικτύου ήταν μάλλον αποτέλεσμα της τρικουπικής πολιτικής που επεδίωκε να υποκινήσει την οικονομική ανάπτυξη, ενώ η ελληνική κοινωνική δομή έμοιαζε να αλλάζει με πολύ αργούς ρυθμούς.

Επιμέλεια απαντήσεων:

Μπέκου Νατάσα

Σκυριανού Μαίρη

Φιλόλογοι

Φροντιστήριο Μ.Ε «ΕΠΙΛΟΓΗ» - Καλαμάτα

<http://www.epil.gr>